

Ohje: Tehtävät liittyvät oheiseen aineistoon. **Valitse viidestä tehtävästä kolme.** Tehtävät arvostellaan pistein 0–6. Vastausta kirjoittaessasi voit lähteä siitä, että lukija tuntee aineiston. Vastauksessa esitetyt havainnot, väitteet ja tulkinnat tulee kuitenkin perustella aineiston avulla. Vastauksen sopiva pituus on 1–2 sivua. Aloita jokainen vastaus uudelta sivulta. **Anna kullekin vastauksellesi otsikko.** Merkitse otsikon eteen myös tehtävän numero. Vastausten tulee olla selvästi ja siististi kirjoitettuja, mutta niitä ei tarvitse kirjoittaa puhtaaksi kuulakynällä tai musteella.

Tehtävät

1. Moniäänisyys tarkoittaa, että tekstissä kuuluu muukin kuin kirjoittajan ääni. Erittele reportaasia *Siperia opettaa maahanmuuttajanuoria* (s. 2–5): miten lukija tunnistaa siitä moniäänisyyden, ja mitä tehtäviä moniäänisyydellä on tässä tekstissä?
2. Vertaile, millaisena eri kulttuurien suhde näyttäytyy reportaasissa (s. 2–5) ja runossa (s. 8).
3. Tarkastele huumorin keinoja Jukka Ukkolan pakinassa *Kotus interruptus* (s. 6).
4. Tutki Susan Heikkisen tekstin *Yksisilmäiset puolustajat* (s. 7) argumentaation keinoja ja niiden vakuuttavuutta.
5. Jatka Jukka Ukkolan ja Susan Heikkisen käymää keskustelua kirjoittamalla kantaa ottava kommenttisi samaan lehteen. Kommentin sopiva pituus on 150–200 sanaa.

Tehtävien 3–5 taustatiedoksi: Vuoden 2008 syksyllä julkistettiin opetusministeriön päätös, että valtion nk. tuottavuusohjelman mukaan Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen (Kotus) työntekijöiden määrää tulisi vähentää 34 henkilötyövuotta vuosien 2007–2015 aikana. Se tarkoittaisi kolmannesta noin 100 hengen tutkimuskeskuksen koko henkilökunnasta. Kotuksen ohjelmaan kuuluvat kansalliskielten (suomi ja ruotsi) lisäksi vähemmistökielet (saamen kielet, Suomen romanikieli ja suomalainen viittomakieli). Kotuksen tehtäviin kuuluu mm. julkaista sanakirjoja ja kielenoppaita, tarjota maksutonta kielenneuvontaa (Kielitoimisto), kouluttaa virkamiehiä kirjoittamaan selkeästi, analysoida yhteiskunnan kannalta keskeisiä kielenkäyttötilanteita, tuottaa aineistoja kansalaisten käyttöön jne. Esitys herätti laajan julkisen keskustelun, johon mm. Jukka Ukkola ja Susan Heikkinen osallistuivat (s. 6–7).

Aineisto

Eva Latvakangas: <i>Siperia opettaa maahanmuuttajanuoria</i> (reportaasi)	2–5
Jukka Ukkola: <i>Kotus interruptus</i> (pakina)	6
Susan Heikkinen: <i>Yksisilmäiset puolustajat</i> (kolumni)	7
Amran Mohamed Ahmed: <i>Voi te nykynuoret!</i> (runo)	8

Huom.! Tekstien kieliasu on alkuperäisen julkaisun mukainen.

Siperia opettaa maahanmuuttajanuoria

Eva Latvakangas

Kuva: TS/Marttiina Sairanen

Kusai Al-Fareg (vas.) auttaa ystäväänsä Babak Varfania leikkaamaan housunsaumaa niin että lahje mahtuu laskettelukengän päälle. Heidi Jaarinen (takana) seuraa poikien sopeutumista suomalaiseen lumikulttuuriin.

Kusai Al-Fareg ja Babak Varfan istuvat vierekkäin lumessa ja sovittavat monojaan lumilaudan siteisiin.

— Tästä hihnasta vedetään es taas, niin kenkä pysyy paikallaan etkä pullahda irti laudasta, iranilaissyntyinen Babak opettaa irakilaista kaveriaan.

Kumpikaan ei ole erityisen tottunut mäenlaskija, mutta hetken päästä he viilettävät alas Hirvensalon aurinkoista rinnettä niin että hilpeä nauru vain jää. Nämä pojat ovat sopeutumisen eksperttejä. Siperia on opettanut.

Suomeen ei ole maailman helpointa sopeutua, jos on kotoisin sieltä, missä aurinko lämmittää vuoden ympäri ja ihmissuhteita hoidetaan lähimmäisiä halaamalla ja loputtomalla löpöttelyllä.

Nuorille se on helpompaa, sanotaan. Vanhan polven on vaikea oppia enää uusia tapoja, eikä sopeutumista tee helpommaksi se, että turkulaisten maahanmuuttajien työttömyysprosentti lähentelee viittäkymmentä. Eikä se, että perheenäiti ei useinkaan opi suomea sen vertaa, että pystyisi tutustumaan yhteiskuntaan jossa elää.

Maahanmuuttajanuoren ongelma on kasvava kuilu kodin ja ympäristön välillä. Kaveripiirissä ja koulussa hän oppii kielen ja tavat, joilla voi sulautua joukkoon, mutta kotona opitut arvot ja asenteet eivät useinkaan sovi yhteen kaveripiirin normien kanssa. Nuori elää kahdessa erilaisessa kulttuurissa: kotona ei voi käyttäytyä samalla tavalla kuin koulussa tai kaverien kanssa.

Parhaimmillaan nuori pystyy vaihtamaan identiteettiä kuin käärme nahkaansa

kulkiessaan kahden kulttuurin väliä. Niin 19-vuotiaat kaverukset Kusai ja Babak kokevat tekevänsä. Kokemuksiaan he kartuttavat Turun nuorisoasiainkeskuksessa toimivassa monikulttuurisessa ryhmässä, johon osallistuu yhtä paljon suomalaisia kuin ulkomaalaisiakin turkulaisia: keskustellaan, retkeillään, urheillaan ja tutustutaan.

— Minun vanhempani eivät ole saaneet paljon suomalaisia kavereita; kieli on heille vaikea, ja toiseen kulttuuriin on vaikea totutella, Babak Varfan selvittää.

— Minä olin aloittamassa koulua, kun muutimme tänne Iranista 12 vuotta sitten. Kielen opin helposti, ja kavereita tuli paljon. Olen tavallinen turkulaispoika — mutta kotona elän toisessa kulttuurissa. Sen kulttuurin aion pitää.

Babakilla ja Kusai Al-Faregilla menee hyvin. Babak kuuluu Turun harvoin maahanmuuttajalukiolaisiin ja valmistautuu parhailaan ylioppilaskirjoituksiin Pernon lukiossa, ja Kusai valmistuu koneistajaksi Turun ammattioppilaitoksesta.

— Ei kannata unohtaa, mistä on tullut, Kusai säestää.

— Oma syntymämaa on rikkaus. Irakilainen kulttuuri on lämpimämpi, ihmiset tulevat helposti tutuiksi. Suomalaiset eivät puhu paljon, mutta he ovat rehellisempiä. Ja täällä on vapaampaa. Meidän kotimaassamme emme voisi käydä bailaamassa niin kuin täällä.

Poikien mielestä kahden kulttuurin välillä sukkuloinnissa ei ole mitään vaikeata: se on heille itsestään selvää.

Mutta jos kulttuurien arvot ovat pahasti ristiriidassa keskenään, voi tulla huolia.

Kriminaalihuoltolaitoksen Turun yksikön johtaja **Vesa Mäkelä** on jo jonkin aikaa ollut huolissaan maahanmuuttajanuorten tilanteesta. Ristiriidat suomalaisen yhteiskunnan kanssa ovat kasvussa, eikä kotoutuminen suju niin

kuin laki ja hyvä tahto tarkoittivat.

— Meillä seurataan Ruotsin mallia. Siellä kotoutumattomuuden jäljet näkyvät jo toisen sukupolven ongelmina. Kun Ruotsissa aikuistuneet eivät ole saaneet töitä, heidän lapsensa päättelevät, että ainoa keino pärjätä on rikollisuus. Tilanne on vähän sama kuin jossain Brasilian slummissa, josta ainoa tie menestykseen on jalkapallo. Näiden maahanmuuttajanuorten idolit ajavat hienoilla autoilla Rolexit ranteessa ja järjestävät ”keikkoja” nuoremmille.

Siinä tilanteessa ei Suomessa eikä varsinkaan Turussa vielä olla: ulkomaalaisnuorten rikollisuus ei periaatteessa ole juuri yleisempää kuin suomalaisten. Poikkeusryhmiä on varsinkin huumoririkollisuudessa, jota johdetaan ulkomailta: kiinni jääneistä ulkomaalaisista lähes puolet asuu vakinaisesti muualla kuin Suomessa.

Varsinainen ongelma on syrjäytyminen. Viisi vuotta sitten voimaan tullut kotoutumislaki ei ainakaan Turussa toteudu niin kuin oli tarkoitus. Vaikka nuoret oppivat käyttämään arkikieltä hyvinkin näppärästi, useimpien abstrakti kielitaito ei riitä lukiotasoiseen koulutukseen, todistaa **Tellervo Vaitinen**, joka toimii Turun koululaitoksessa maahanmuuttajaoppilaiden tukiopettajana. Peruskoulun jälkeen useimmat keskeyttävät. Ammattioppilaitoksessakin keskeyttämisen tärkein syy on puutteellinen suomen kielen taito.

Turun koulujen perusopetuksessa on tänä vuonna 1 200 maahanmuuttajaa eli vajaat 10 prosenttia peruskoululaisista. Lukioon tullessa määrä romahtaa: lukiolaisista on maahanmuuttajia enää reilu prosentti. Silti maahanmuuttajista on lukioikäisiä suhteessa useampi kuin suomalaisista.

— Meillä on todella lahjakkaitakin maahanmuuttajalapsia, mutta yleinen suomen kielen taso on heikko. Alakoulu menee yleensä hyvin, mutta kulttuurierot tuovat vaikeuksia jo yläkoulutasolla. Jos vanhemmat eivät ole

sopeutuneet, lapsikin kokee olonsa vieraaksi. Hän ei saa tukea kotoa, vaan joutuu päivittäin tukemaan vanhempia: hän tietää enemmän asioita kuin he ja toimii usein perheen tulkkina. Ristiriitojen riski perheen sisällä kasvaa.

Vaitisen mukaan vaikeudet ovat yleensä sitä isompia, mitä kauempaa perhe tulee.

Yhteistyö vanhempien kanssa pitää aloittaa, ennen kuin ongelmia tulee. Kielivaikeudet pyritään voittamaan tulkin käytöllä, mutta Vaitisen mukaan spontaania yhteisymmärrystä on vaikea saada tulkin kautta.

— Eikä tulkkiakaan auta, elleivät vanhemmat ymmärrä suomalaista koulubyrokratiaa, Vaitinen sanoo.

— Koulutetut vanhemmat ovat eri asia, mutta suurin osa kokee koko järjestelmän opetus-termeineen aika käsittämättömäksi. Perheiden ja koulun välistä kuilua on todella vaikea ylittää.

Pahimmillaan käsittämättömyys on johtanut siihen, että maahanmuuttajavanhemmat katsovat oppilaan poissaoloja sormien läpi. Maahanmuuttajaäiti, joka ei itse ole oppinut lukemaan ja kirjoittamaan, voi pitää tärkeämpänä tytön perehdyttämistä talouden ja pikkulasten hoitoon kuin itselleen käsitettävyyttä koulutöihin. Suomalainen minuutintarkka myöhästymisten metsästyskin on useimmille maahanmuuttajille vaikea pala.

Siksi kaupungin sosiaalitoimen koto-toiminta kouluttaa erityisesti maahanmuuttajaäitejä, jotka muuten ovat vaarassa eristyä kotiinsa suomalaisen yhteiskunnan ulkopuolelle. Yhdessä-yhdistyksen monitoimikeskus Verassa Lausteen perhekeskuksessa järjestetään 20 viikkotunnin Fortuna-kursseja suomen kielessä, elämänhallinnassa ja yhteiskuntatiedossa. Lisäksi järjestetään yhteiskuntakursseja, ompeluryhmiä, asumisneuvontaa, käytännön suomen kursseja, läksykursseja lapsille ja eri kansallisryhmien

omia projekteja.

— Kolmen kotouttamisvuoden opit unohtuvat, elleivät naiset pääse ulos neljän seinän sisältä. Pienten lasten äitien on kaikkein vaikeinta saada yhteyttä tähän yhteiskuntaan, Veran toiminnanjohtaja **Marja Mäenpää** sanoo.

Viisi vuotta sitten säädetyin lain mukaan kaikille maahanmuuttajille on laadittava yksilöllinen kotouttamissuunnitelma, joka pitää toteuttaa kolmen ensimmäisen vuoden aikana maahanmuutosta. Kotouttamisen ykköskohta on suomen kieli. Työmarkkinoille suuntautuvan kielen opetuksesta vastaavat työvoimaviranomaiset, työmarkkinoiden ulkopuolisille kaupunki.

Kotouttamislaki ei Turussa käytännössä toteudu.

— Kaupunki on saattanut järjestää ehkä yhden kuusiviikkoisen kielikurssin koko kolmen vuoden kotouttamisen aikana, Mäenpää kertoo.

Lausteen päiväkeskuksessa täytetään niitä aukkoja, joita kaupungin koulutus jättää, mutta sinänsä monipuolinen toiminta ei tavoita kaikkia. Toinen keskus on perusteilla Halisiin.

— Me värväämme tänne maahanmuuttajia työharjoittelijoiksi. Viime vuonna heitä oli 40. Heidän mukanaan sana leviää.

Mäenpään mukaan maahanmuuttajanuori jää Turussa helposti irralleen yhteiskunnasta, ellei äiti saa otetta ympäristöstään. Vanhemmille ympäröivä vieras kulttuuri voi olla uhka, jonka armoille he pelkäävät jättää lapsiaan.

Lausteen Vera-keskukseen naisten päivää viettämään kokoontuneet maahanmuuttajanaiset myöntävät mielteliäästi, että peloista on vaikea päästä.

— Kieli on niin vaikea. Sen pelko estää yhteistyön koulun kanssa, sanoo **Awda Nasir Bushra**, irakilaisäiti.

— Lapset kotoutuvat helpommin. Siitä voi seurata se, ettemme ymmärrä lapsiamme ja pelkäämme, etteivät he kunnioita meitä. Emme voi auttaa lapsia koulutöissä: päinvastoin, he joutuvat auttamaan meitä. Kulttuuri on niin erilainen, naisten vaatetus — tarvitaan pitkä aika, ennen kuin opimme ymmärtämään.

Marja Mäenpää kärjistää:

— Islamilaisesta kulttuurista tulevalle tämä yhteiskunta voi olla niin suuri shokki, että se näyttää arvotyhjiöltä. Nuoren mielestä kaikki se, mikä kotona on kielletty, näyttää muualla sallitulta.

Iranilainen **Raziye Alili**, keskuksen nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaaja, kokoaa naisten pelkoja:

— Pelkäämme, että lapset keskeyttävät koulunsa ja muuttavat pois kotoa. Minun poikani keskeytti koulun kolmeen kertaan: hän oli koulutovereitaan kaksi vuotta vanhempi, ja ikäero oli hänelle liikaa. Hän muutti pois kotoa, mutta on nyt tullut takaisin. Tytär täyttää kohta 18 vuotta ja sanoo lähtevänsä heti täysi-ikäisenä.

— Pelkäämme samanlaisia asioita kuin kaikki äidit. Huumeita ja huonoa seuraa. Useimpien maahanmuuttajien mielessä pyörii pelko siitä, että tyttäremme menettää neitsyytensä liian aikaisin ja jäävät ilman kunnon aviomiestä. Siitä seuraa se, että monet haluavat naittaa tyttäret mahdollisimman nuorena. Mutta tässä yhteiskunnassa se ei auta: hätäisesti solmittu avioliitto hajoaa yhtä nopeasti.

Alili tietää, että monet turkulaisetkin maahanmuuttajat lähettävät lapsensa entiseen kotimaahan solmimaan järjestetyn avioliiton. Siitä saattaa seurata tragedioita: täällä länsimaistunut nuori ei halua muuttaa vanhaan maahan, eivätkä hänen elämänarvonsa enää sopeudu vanhasta maasta tulevan kumppanin ajatuksiin.

Italukiota käyvä kohta 18-vuotias **Atra Hashem** vakuuttaa, ettei hän ainakaan halua

muuttaa Suomesta mihinkään.

— Korkeintaan Tampereelle! Ihmiset ovat siellä puheliaampia kuin täällä. Minä aion pyrkiä lentoemännäksi. Olen aina saanut tehdä kaiken mitä haluan — kysy vaikka äidiltä, sanoo yhdentoista lapsen irakilaisperheen keskimmainen vesa.

Isästä hän ei sano mitään.

Kuva: TS/Marttiina Sairanen

Kahden sukupolven irakilaisnaiset, kansallispukuinen Awda Nasir Bushra ja 17-vuotias Atra Hashem, uskovat sekä suomalaisiin että irakilaisiin arvoihin.

Turun Sanomien verkkolehti 13.3.2005
[Teksti palstoitettu koevihkoa varten.]

Kotus interruptus

© JANNE TERVAMÄKI

” Mailma on ihan väärällään muita kieliä niinku Latina, ja apina Englanti josta jo hama Lenita mesetti. ”

Jihaa kohta ihan, mitä, vaan saa kirjottaa kun Valtio lopulta alkaa asettaa laittaa, ja pistään kuriin Suomen kieli Poliisin elikkä, tämän mikävittu se on kotuksen koti maisten kielten tutkimus Keskuksen ?. Jo onkin aikakin tämä kotus on terrapoinut meidän kielen käyttöä jo vuosi kymmeniä. Aina kun joku pilkku, on ollut muka niinku väärässä paikassa joku on meilannut, tai muuten feed bäkännyt, että, kato hei sulla on pilkku väärässä paikassa kotus sanoo. Tai, jos on joku telkussa että niinku Big-brother pitäs saada Olumpia lajiksi niin heti ollaan ,että, hei ei se ole Olumpia vaan Olympia kotus sanoo. Mitävälii. Nytkun aletaan laittaa tätä kotusta kuriin niin se johtuu tästä talous taantumasta vai mikä lama tää nyt on? Opetus ministeri Sarko Maa sanoi telkussa, että, kaikesta muusta on jo säästetty. Että, nyt on pakko lopultakin säästää kotuksesta, vai, olisiko hyvämpi repiä vammasilta lapsilta, ja vanhusten vaipoista, ja leipä jonojen leivistä. Vastaus on itsestään selvyys, että, ei. Onhan meillä ulkoistettu jo kaikki muukin eurooppaan, niin, miksi sitten ei myös Suomen kieli ja mitä näitä on muita Koti maisia. Pakko Ruotsista yli oppilas kirjoituksissa on jo päästy, niin eiköhän ole aika päästä myös Pakko Suomesta. Mailma on ihan väärällään muita kieliä niinku Latina, ja apina Englanti josta jo hama Lenita mesetti. Kyllä kai Suomalaisetkin niillä pärjää kun kerta kaikki muutkin. Mailman kielet on paljon hyvem- min varusteltujakin kuin, nämä koti maiset niinku, esmes tämän jutun headline kun yritin sitä tsekata nyky Suomen sana kirjasta niin, ei siellä ollut mutta, nyky Latinan sana kirjasta löytyi melkein heti. Lie olleneeko tämä kotus kovin pätevä edes tutkimus työssään, kun se näyttää kirjoitta- van nimensä pohjois Saameksi Ruovttueatnan gielaid dutkanguovddáš, (kvg). Minun mielestä tuossa eka sanassa on selvä kirjoitus virhe. Ja, jos on ihan pakko kieliä tutkia edelleen niin, onhan riittäähän niitä tutkit- tavia kieliä muuallakin niinku Basa Banyumasan, Dorerin Naoero ja Setswan (kvg) joista täällä meillä ei ketään tiedä juurikaan mitäänkään. Siltä varalta, ettei, kotusta saada vielääkään kuriin, olen yrittänyt laittaa tähän juttuun tarpeeksi pilkkuja. Jos ne ei vielääkään piisaa laitan tähän muutaman varaosiksi „„„„„, ja vieläkin vähän muitakin :---?;;... ■

Yksisilmäiset puolustajat

► **"...ILMEINEN TARKOITUS** on häpäistä kotimaiset kielet..." (Niklas Herlin, *uusisuomi.fi* 6.11.)

Koska kieli on useimpien journalistien työkalu, ei ole ihme, että Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta eli Kotusta uhkaavat säästöt ovat saaneet median älähtämään. Valtion tuottavuusohjelma vähentäisi laitoksen henkilöstöä kolmanneksella vuoteen 2015 mennessä.

Lehdistössä ja keskustelupalstoilla on kuitenkin vilahdellut sangen yksisilmäisiä argumentteja. Kotuksen toimintaa ei saisi supistaa, koska *nuorison äidinkielentaidot ovat surkeat* (ei vika ole tutkimuslaitoksessa vaan koululaitoksessa) tai koska *mediakieli rappeutuu* (ei rappeudu, jos media ihan itse ryhdistäytyy).

Pahat virkamiehet ja kylmä tuottavuusohjelma on sätitty suohon. Tuottavuudesta puhuminen humanististen tieteiden yhteydessä on tietysti absurdia, mutta eihän siitä pohjimmiltaan ole kyse. Kyse on siitä, mihin yhteisiä rahojamme laitetaan ja mihin jätetään laittamatta.

ALLEKIRJOITAN monta väitettä, joilla Kotusta puolustetaan. Ihmisen kansallinen identiteetti rakentuu kielelle, kielentutkimus on osa kansakunnan henkistä selkärankaa, ja jopa demokratia perustuu selkeään ja vaalittuun yleiskieleen.

Mutta puolustuksen massiivisuudesta päättellen Kotusta ollaan lakkauttamassa kokonaan. Oikeasti pahin uhkakuva on ollut se, että nykyinen sadan hengen henkilökunta supistuisi noin 70:een. Onhan se romahdus. Mutta olisiko mahdollista, että kielentutki-

mus ja kielineuvonta saattaisi olla *riittävää* silläkin ihmismäärällä?

Ilmestyisikö sanakirjoja silti *riittävän* usein? Saisiko neuvontaa silti *riittävän* nopeasti? Olisiko tutkimus *riittävää* ilman sen kaltaisia hankkeita kuin tšeremissin ja vogulin sanakirjat tai 1800-luvun kirjakielen tutkimus? Pysyisivätkö tutkijat *riittävän* hyvin jatkuvasti muuttuvien puhe-, netti- ja chattikielten kannoilla?

Pressi & Illuusio

**Pärjääm-
mekö
ilman
vogulin
sana-
kirjaa?**

EN MINÄ TIEDÄ, mikä kansakunnalle riittää. Mutta ihmettelen, että media ei edes kysy, mikä riittää. Sen sijaan keskitytään päivittämään säästösuunnitelmien symbolista kauheutta.

Kielentutkimus on tiedettä ja tiede on arvokasta itsessään, mutta kaikkeen valtion raha ei riitä. Voisiko jokin toiminta olla vieläkin arvokkaampaa – ja aivan riittämättömässä hoidossa? ■

**Susan
Heikkinen**

Suomen Kuvalehti 50/2008

Voi te nykynuoret!

Voi te nykynuoret, valheiden lumoon ja houreiden hohtoon uskoneet
Voi te nykynuoret, yli Euroopan ja pitkin maailmaa hajonneet
Voi te nykynuoret, isienne tavat ja kulttuurin hylänneet
Ette te voi kaivautua maahan, halkoa taivasta, läimäyttää vuorta
Kuulkaa tätä runoa — vaikka tulisi kuolema, se on joskus elämää parempi
Sivistys ei ole sitä että matkustaa, oppii kieliä, kääntyilee nykytyylin mukaan
Että ryypää päänsä täyteen, eikä muotivaatteita, vaan sopu elämän kanssa

Sen perusta on rauha, sen hyvyys kuin hunajaa, sen perintö on voitto
Se vaatii taitoa, täyttä tukea, ponnistuksia
Tässä muuttuvassa maailmassa on jo lennetty ohi kuun, tieto kiittää itsensä ohi
Talot yltävät maasta pilviin, kun me kivikauden tapaan kaivamme kuivasta kamarasta
juuria syödäksemme

Kuten ennen on pata kolmen kiven varassa
Kuten ennen ryöstävät hyeenat lapsosia
Kuten ennen raadamme ruokamme eteen
Kuten ennen verhoudumme vuotiin
Kuten ennen tuhoamme metsää hiiltä saadaksemme
Kuten ennen vedenhakumatka kestää koko yön
Kuten ennen vilahtaa päivä pois vailla tarkoitusta
Kuten ennen saumaamme majat lehmänlannalla
Kuten ennen meitä hyytävät kaste ja tuuli ja kylmyys

Voi te nykynuoret, jalkanne ovat juuttuneet hiekkaan ja kahden kiven väliin
synnyinmaassanne ikiaikainen vaiva jatkuu
Vahvat sortavat niitä, jotka ovat alttiimmat taipumaan
Teidän ja lastenne tuen ja avun on tultava pian
Tämä ei ole naurahduksen ja olankohautuksen paikka

Amran Mohamed Ahmed
Kassandra. Kertomuksia suomalaisuudesta (2000)
Somalin kielestä ruotsiksi kääntänyt Muddle Suzanne Lilius,
ruotsista suomentanut Liisa Ryömä.